

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændring af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2013. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2013. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 55 afsluttede isolationsfængslinger i 2013, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2013.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327
2009	210
2010	127
2011	186
2012	132
2013	55

Som det ses af tabellen, har antallet af isolationsfængslinger varieret meget og haft en klar faldende trend. De fleste år frem til 2006 har antallet dog været forholdsvis konstant og ligget på ca. 500 årlige isolationsfængslinger. I 2007 var antallet betydeligt reduceret, hvilket kan hænge sammen med dels en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at reducere brugen af isolationsfængsling, og dels det efterslæb, retsreformen måtte have medført. Fra 2007 til 2008 er der sket en stigning på 20 pct. i antallet af isolationsfængslinger, men dette følges af et markant fald (på 36 pct.) fra 2008 til 2009 og endnu et markant fald fra 2009 til 2010 (på 40 pct.). Fra 2010 til 2011 indtraf en relativ stor stigning, der dog efterfølges af et næsten lige så stort fald, således at antallet af isolationsfængslinger stort set var det samme i 2012 som i 2010. Fra 2012 til 2013 er antallet af isolationsfængslinger faldet yderligere, idet det er mere end halveret – fra 132 i 2012 til 55 i 2013. Dette meget markante fald betyder, at niveauet for brugen af isolationsfængsel i 2013 kun var på en tiendedel af det, det var i 2001.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og efter politikreds

I 2013 blev 1 pct. af de varetægtsfængslede anbragt i isolation, jf. tabel 2, der også viser den betydelige reduktion i andelen af isolationsanbringelser i forbindelse med varetægt i de senere år.²

Tabel 2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2013.

	Andel varetægtsfængslinger med isolation
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %
2009	3,2 %
2010	1,9 %
2011	2,8 %
2012	2,4 %
2013	1,0 %

I 2013 var varigheden af isolationsfængslingerne i 65 pct. af tilfældene på indtil 14 dage, mens yderligere 22 pct. varede fra 2 uger og til og med 4 uger. De resterende 13 pct. varede mellem 4 og 6 uger, jf. tabel 3, idet ingen isolationsfængslinger har været mere end 6 uger.

² Beregningerne for årene før 2012 er baseret på ikke-opdaterede oplysninger om påbegyndte varetægtsfængslinger i stedet som efterfølgende år på opdaterede, afsluttede varetægtsfængslinger, hvorfor oplysningerne over årene i tabel 2 ikke er helt sammenlignelige. Et ensartet beregningsgrundlag ville give en større andel isolationsfængslede i årene inden 2012.

Tabel 3 viser, at Bornholms Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 23,5 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Også i de tidligere år har Bornholms Politi ligget højt med hensyn til anvendelse af isolationsfængsling. Det skal dog sammenholdes med, at antallet af varetægtsfængslinger er lille. På andenpladsen ligger Nordjyllands Politi, hvor 2,1 pct. af varetægtsfængslingerne i 2013 har været forbundet med isolationsfængsling, mens der for Københavns politi er tale om 1,6 pct. – den tredjestørste andel isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger.

Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds 2013.*

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage-3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	286	6	2,1 %	1	5	0	0	0	0	0
Østjylland	330	4	1,2 %	0	4	0	0	0	0	0
Midt- og Vestjylland	360	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Sydøstjylland	277	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	418	1	0,2 %	0	1	0	0	0	0	0
Fyn	366	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Sydsjællands og Lolland-Falster	272	2	0,7 %	0	2	0	0	0	0	0
Midt- og Vestsjælland	278	2	0,7 %	0	0	2	0	0	0	0
Nordsjælland	438	1	0,2 %	0	1	0	0	0	0	0
Københavns Vestegn	342	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
København	2.149	35	1,6 %	1	18	9	7	0	0	0
Bornholm	17	4	23,5 %	1	2	1	0	0	0	0
I alt	5.533	55	1,0 %	3	33	12	7	0	0	0

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigsadvokaten og angår afsluttede varetægtsfængslinger.

Tabellen viser også, at isolationsfængslingerne i København er længerevarende end i dem i de øvrige politikredse, da andelen af isolationsfængslinger på over to uger er større i denne politikreds end i de øvrige. Dette kan hænge sammen med, at København både har relativt mange og relativt komplicerede sager med narkotikakriminalitet. Andelen af isolationsfængslinger vedrørende narkotikakriminalitet er dels større i Københavns politikreds og varer dels længere end i andre politikredse.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2013 var 16 dage, hvilket er noget kortere end i 2012, hvor den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger var 24 dage.

Faldet i antallet af isolationsfængslinger fra 2012 til 2013 angår især sager om manddrab og forsøg herpå samt forbrydelser vedrørende narkotikakriminalitet, idet førstnævnte er faldet fra 15 isolationsfængslinger i 2012 til én i 2013, mens sidstnævnte er faldet fra 94 til 47 isolationsfængslinger, jf. tabel 4.

Størstedelen af isolationsfængslingerne vedrører narkotikakriminalitet, og de syv sager med længst varighed (op til 6 uger) falder også inden for denne kategori. Disse isolationsfængslinger havde i 2013 en gennemsnitlig varighed på 16 dage, hvilket er det højeste gennemsnit. I øvrigt bemærkes, at den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger var længere i 2012 end i 2013 for alle de kategorier af kriminalitet, der optræder begge år.

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger, 2012 og 2013.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger								I alt 2013	I alt 2012	Gennemsnit i dage 2013	Gennemsnit i dage i 2012
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.					
Manddrab og forsøg herpå	0	1	0	0	0	0	0	1	15	14	33	
Vold og trusler m.v.	0	0	0	0	0	0	0	0	5	-	11	
Røveri	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-	13	
Anden berigelse	0	4	3	0	0	0	0	7	3	12	16	
Narkotikakriminalitet	3	28	9	7	0	0	0	47	94	16	25	
Våben	0	0	0	0	0	0	0	0	5	-	11	
Terrorisme	0	0	0	0	0	0	0	0	9	-	22	
I alt	3	33	12	7	0	0	0	55	132	16	24	

Det samlede antal dages isolationsfængsling i 2013 var på 870 dage mod 3.182 i 2012 og 4.535 i 2011. Det samlede antal dages isolationsfængsling er faldet med 73 pct. fra 2012 til 2013.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

Der var i 2013 ingen personer under 18 år, der var isolationsfængslede.

6. Nye længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge reglerne om isolationsfængsling må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der ikke kan medføre fængsel i 4 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mindst 2 år (stk. 3).

I 2013 har der været tre isolationsfængslinger i sager, der angår lovovertrædelser, der i normale tilfælde ikke kan medføre fængsel på 4 år eller derover. I ingen af disse tilfælde har isolationsfængslingen været mere end de 14 dage, loven foreskriver som maksimum. De øvrige 52 isolationsfængslinger i 2013 angår lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Heller ingen af disse isolationsfængslinger har været længere end den fastsatte længstetid.